

Difi

Direktoratet for
forvaltning og ikt

Strukturer og samordning i regional stat

Kommunekonferansen i Nordland – torsdag 24. mai 2018

—

Magne Langset
Prosjektleder

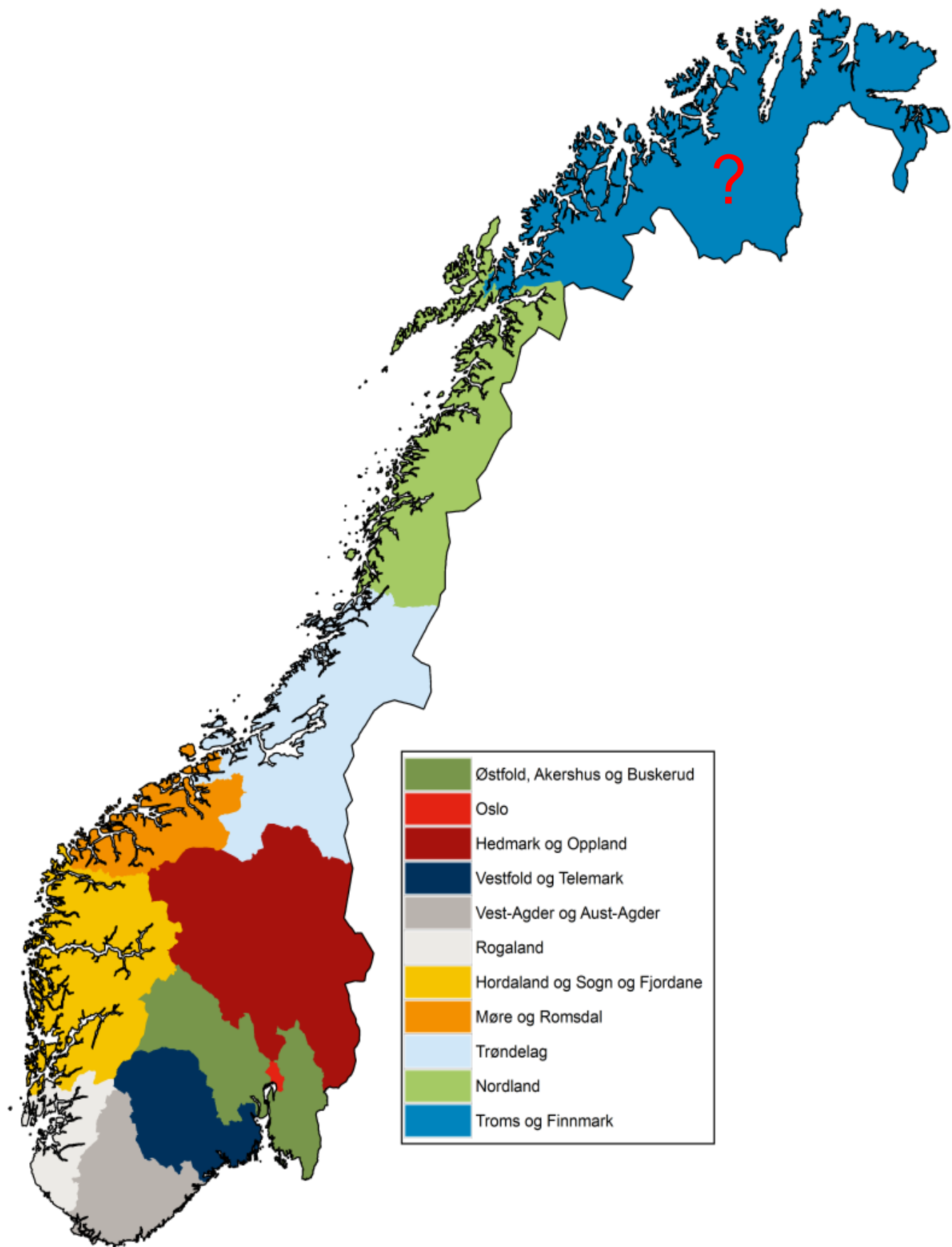
Temaer

- Bakgrunn – regionreformen
- Regional stat – utviklingstrekk og debatt
- Difis oppdrag
- Nordland i statens strukturelle omstilling

Regionreformen

- Kommunereform → Regionreform → Gjennomgang av regional stat
- Regionreformen – struktur og oppgaver
 - ✓ Stortinget vedtok 8. juni 2017 at landet fra 2020 får 11 fylker: 10 fylkeskommuner og Oslo kommune med fylkeskommunale oppgaver
 - ✓ Ekspertutvalg har utredet nye oppgaver
 - ✓ Sterk uenighet om både struktur og innhold!

Ny fylkesstruktur:

- I gjennomsnitt 475 000 innbyggere
 - i dag 275 000
- Minst:
 - Troms/Finnmark og Nordland med 240 000 innb.
 - Finnmark har i dag 76 000
 - I dag har 9 fylker under 200 000
- Størst:
 - Viken med 1,15 mill innb.
 - Finnmark/Troms har 23 % av landets areal
- Snitt 36 kommuner per fylke
 - i dag 24 kommuner

Ekspertutvalgets forslag

- Forslag til betydelige overføringer av oppgaver og virkemidler fra staten til de nye fylkeskommunene
 - ✓ Nedleggelse av fem statlige institusjoner: IMDi, Kompetanse Norge, Statped, Distriktssenteret og Siva.
 - ✓ Bufetat nedlegges, men Bufdir opprettholdes
 - ✓ Flere av oppgavene til departementer og direktorater reduseres vesentlig
 - ✓ Samlet overføres 23,5 mrd. kroner fra staten til fylkeskommunene

Eksp

Ingen vil til fylkeskommunen

- Forslag nye fylke
 - ✓ Nedre Distri
 - ✓ Bufet
 - ✓ Flere
 - ✓ Saml

REGIONREFORM. Statlige etater og statlige ansatte er svært negative til at oppgaver skal flyttes fra staten til fylkeskommunene, viser høringsrunden.

munal-rapport.ads.ramsalt.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams...

midler fra staten til de

Norge, Statped,

res vesentlig

inene

Gjennomgang av regional statsforvaltning

- Som del av regionreformen har regjeringen vedtatt å gjennomgå regional stats inndeling i lys av ny fylkesstruktur
- Bred tilslutning i Stortinget, jf. Innst. 385 S (2016–2017) til Prop. 84 S (2016–2017)
- Formålet med gjennomgangen er å styrke mulighetene for samhandling mellom regional stat og fylkeskommunen og innad i staten mellom ulike deler av regional stat
- Gjennomgangen skal vurdere endringer som kan bidra til mer sammenfallende regiongrenser

Regional stat – utviklingstrekk og debatt

- Opprinnelig idé: Alle statsetater med behov for regional forvaltning skulle følge fylkesinndelingen
- Ingen inndelinger skulle gå på tvers
- Megatrend – den store fylkesrømmingen!
- Interne sektorfaglige og pragmatiske hensyn har styrt utviklingen
- Nesten alle har valgt **større** enheter enn fylkene
- Nesten alle har valgt en inndeling **ulik** alle andres
- Det er flere eksempler på at statsetater **krysser** fylkesinndelingen

Regioninndeling for 38 statsetater

pr 1.1.2016, lik regioninndeling merket med rødt

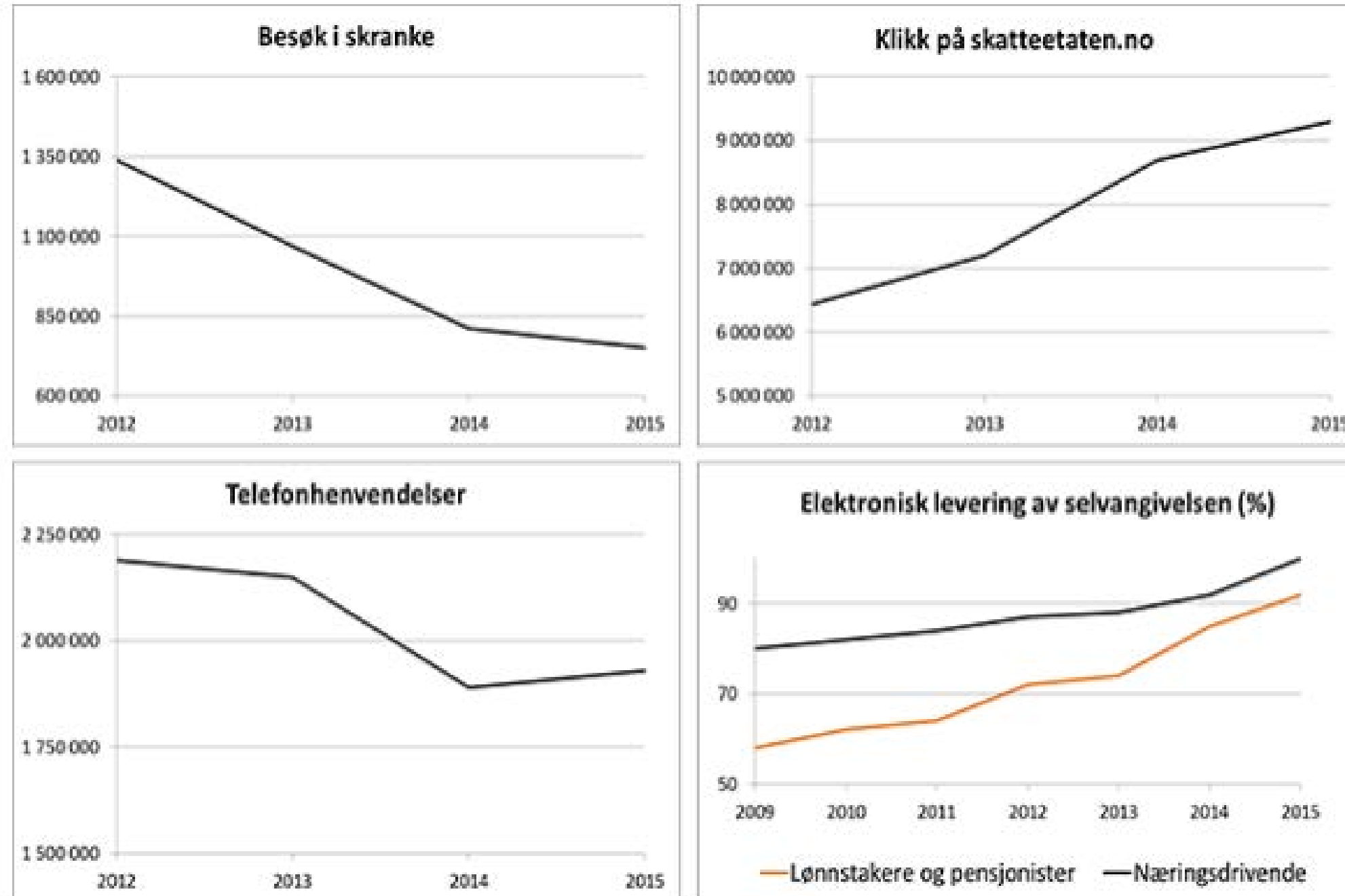
Virksomhet/etat	Antall etater	Antall regioner	Antall regionkontor	Lokale kontor
Hovedredningsentraler	1	2	2	
Værvarslingsregioner	1	3	3	
Helseregioner, Statped	2	4	8	
Vegvesenet, Bufetat, Skattetaten , Kystverket, Eltilsynet, Kriminalomsorgen, Lånekassen, Mattilsynet, NVE, Statsbygg, Jordsk.dømmer, Justervesenet	12	5	60	288 skattekontor, 20 vegavdelinger, 77 trafikkstasjoner, 34 jordskifteretter
IMDI, UDI, Toll, DFØ, Husbanken, Lagdømmer, Jernbaneverket	7	6	42	66 tingretter
Arbeidstilsynet, Fiskeridirektoratet, Sjøfartsdirektoratet	3	7	21	
Statsarkivet	1	8	8	
Forbrukerrådet, Statsadvokatembeter	2	10	20	
Heimevernet, Bispedømmer	2	11	22	107 prostier
Politiet, Kartverket, Fylkesnemnda for sosiale saker	3	12	36	354 politi- og lensmannskontor
Innovasjon Norge	1	15	15	
Fylkesmannen	1	17	17	
NAV	1	19	19	456 NAV ktr
Sivilforsvaret	1	20	20	
Sum	38 statsetater	36 ulike inndelinger	293 regionale kontor	Mer enn 1400 lokale kontor

Regional stat – utviklingstrekk og debatt

- Utviklingen løper videre
 - ✓ Skatteetaten omorganiserer
 - ✓ Arkivverket omorganiserer
 - ✓ Sivilforsvaret omorganiserer
 - ✓ Den norske kirke ikke lenger en del av staten
 - ✓ Osv...
- Fra geografisk til funksjonsbasert organisering
 - ✓ Digitalisering og automatiseringen innebærer at etatenes oppgaveløsning i økende grad blir geografisk uavhengig
 - ✓ Muliggjør landsdekkende oppgaveløsning og svakere begrunnelse for regional organisering
 - ✓ Økt kompleksitet krever stadig mer spesialisert kompetanse som gjør krav på å samle sterke fagmiljøer

Digitaliseringen endrer kjernevirksomhet og brukerdialog

Utviklingen i brukernes kontaktpunkter

Slik er Norges kaos-organisering

Offentlige oppgaver er organisert på mer enn 30 ulike måter. Sånt skaper forvirring.

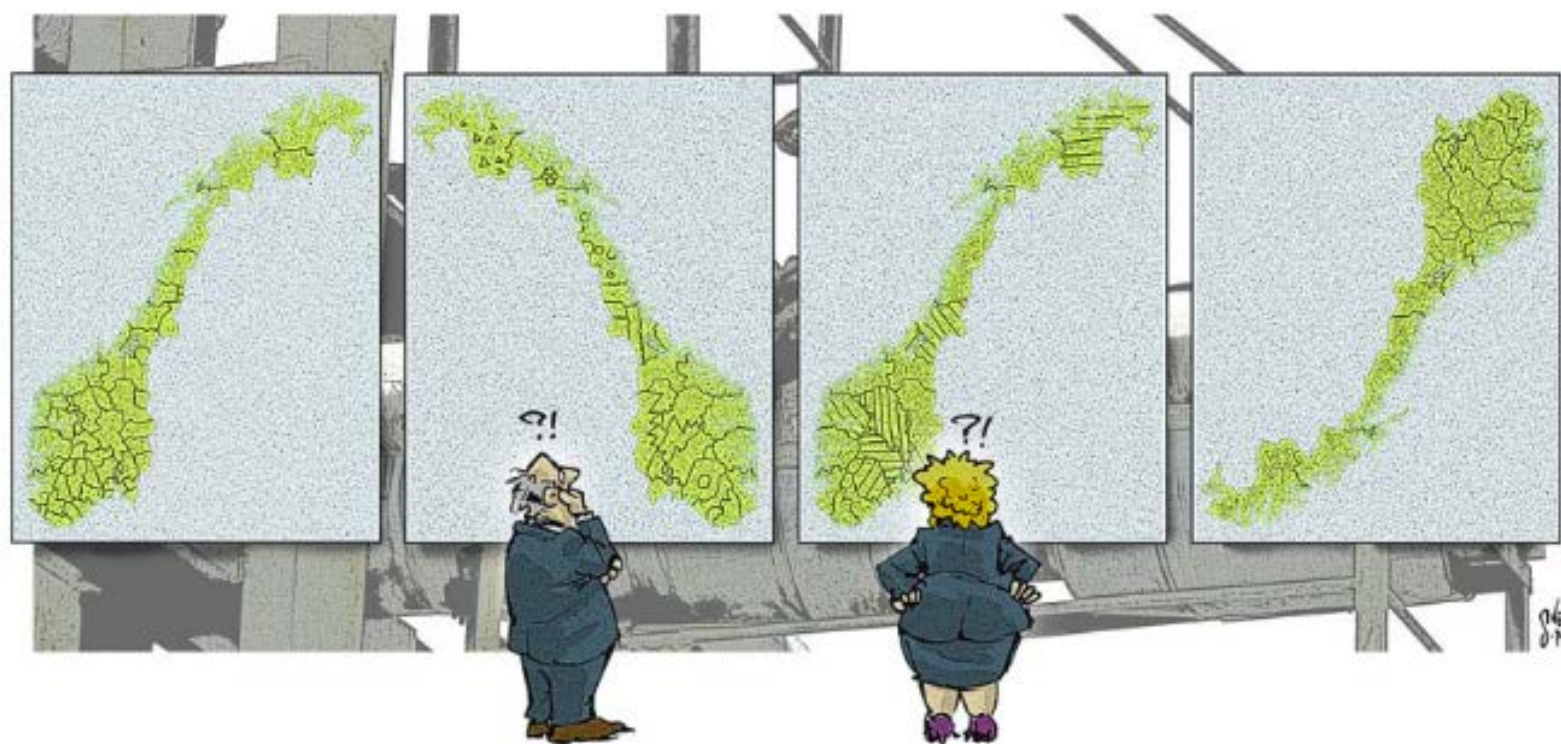
Per Øyvind Fa
Journalist

Publisert 8. des. 2016 kl. 11:15
Oppdatert 8. des. 2016 kl. 12:08

Artikkelen er mer enn ett år gammel.

Kan vi ha tillit til at staten nå vil rydde opp i det regionale inndelingskaoset?

Illustrasjon: Sven Tveit

Spiller det noen rolle?

- Tvetydige konklusjoner fra tidligere undersøkelser
 - ✓ NIBRs konklusjon fra 2006: Nei lite, ulike statlige forvaltningskulturer og tilknytningsformer er viktigere for å forklare samordningsutfordringer
 - ✓ Nivi-rapport fra 2015: Ja betydelig, statens strukturer krevende for både fylkeskommuner og kommuner og hemmer statens samordning mot kommunesektoren
 - ✓ Difi-rapport 2017:10 I realiteten et begrenset problem, men med unntak av enkeltområder hvor samordning er viktig
- Produktivitetskommisjonen: Ja, sektorisering og organisering hemmer effektivt samspill mellom stat og kommune
- Myte eller reelt problem?

Difis oppdrag

- KMD har bedt Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) om faglig bistand
- Gjennomgangen skal omfatte de etatene som har mest samhandling med fylkeskommunen og fylkesmannen, og der regionale avklaringer og dialog er nødvendig blant annet for samhandlingen med kommunene
- Forstudie for å identifisere etater
- Hovedprosjekt som skal vurdere endringsbehov i lys av ny fylkesinndeling

Anbefaling fra forprosjektet

- NAV, Innovasjon Norge, Husbanken, IMDi, Statens vegvesen, NVE, Fiskeridirektoratet, Politiet, Sivilforsvaret og Kystverket inngår i neste fase av prosjektet
- Vurderingene basert på innspill fra fylkesmenn og fylkeskommuner

Mål for hovedprosjektet

- Analyse av nåsituasjon og tilpasningsbehov: Når er statens regionale organisering et problem? For hvem? Med hvilke konsekvenser?
- Fremme forslag endringer som:
 - ✓ bidrar til bedre samhandling på tvers i staten
 - ✓ bidrar til bedre samhandling mellom regional stat og fylkeskommunene
 - ✓ bidrar til effektivisering og forenkling for brukerne: kommuner, næringsliv og innbyggerne
- Ikke bare inndeling, men også se på andre faktorer som fremmer samhandling, som lokalisering, styring og fullmakter rutiner og arenaer mv.
- Forutsatt at samordningshensyn skal veie tyngre enn tidligere

Reformkontekst

- Flere av de utvalgte statsetatene har nylig endret sin inndeling og organisering, eller er i ferd med å gjøre det:
 - ✓ Politiet (12 politidistrikter fra 2016)
 - ✓ NAV (12 regionkontorer fra 2020)
 - ✓ Fiskeridirektoratet (5 regionkontorer fra 2016)
 - ✓ SVV - Del av sams vegadministrasjon som har ansvar for planlegging og drift av fylkesveiene skal overføres til fylkeskommunene
- Flere etater er under vurdering mht. omorganisering
 - ✓ Sivilforsvaret - konseptvalgutredning (2016) med forslag til fremtidig modell som harmoniserer distriktsgrensene med de nye regiongrensene. Høring gjennomført – DSB gitt sin tilråding.
 - ✓ Husbanken – nylig evaluert og prosess pågår i KMD for å vurdere organisering og oppgavefordeling
- Ekspertutvalget for overføring av oppgaver til fylkeskommunene
 - ✓ IMDI, Bufetat og Innovasjon Norge – KMD bedt om at vår gjennomgang av disse avventes lengt mulig

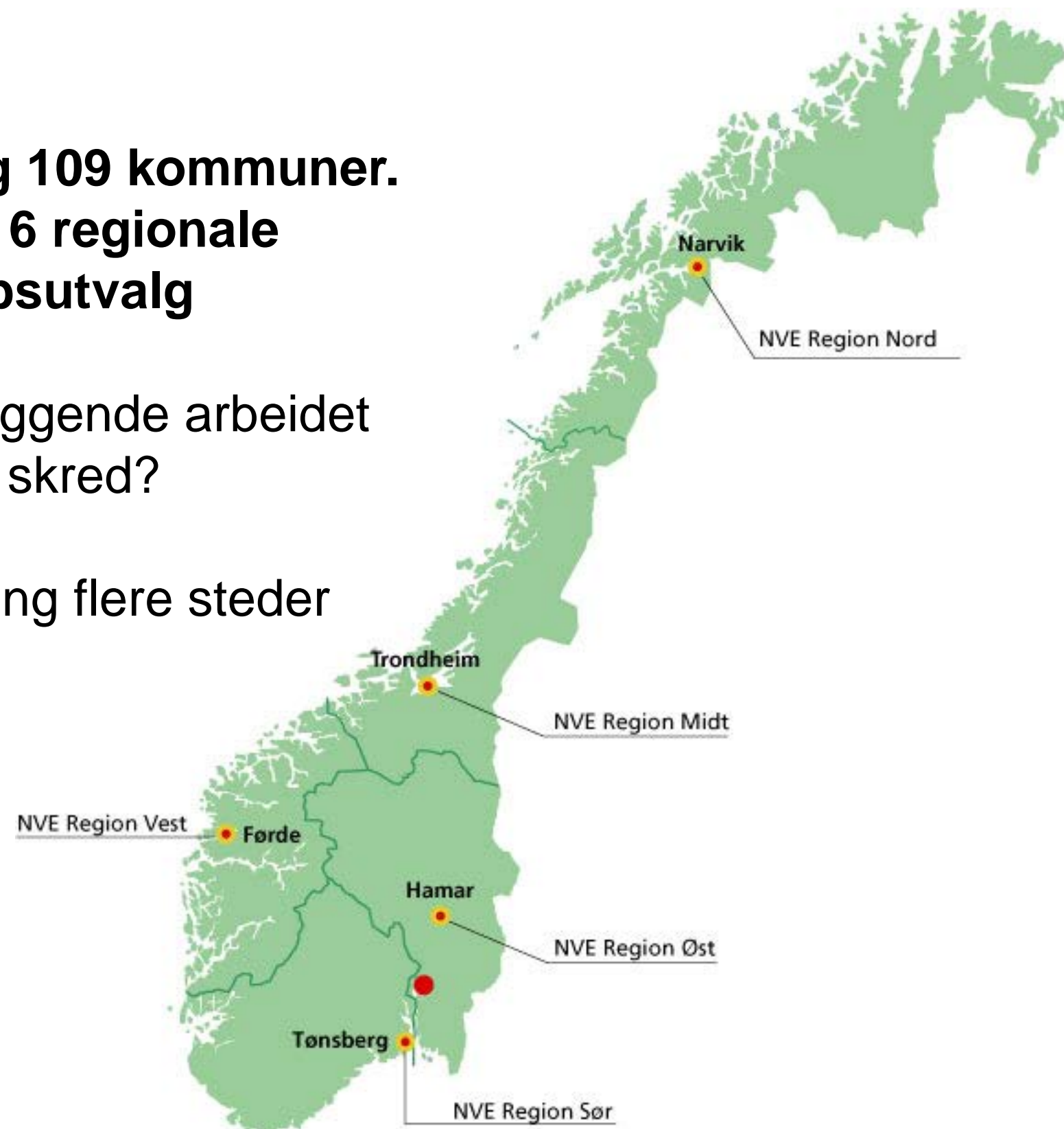
Tre prioriterte samhandlingsarenaer

- Samordning av samfunnssikkerhet og beredskap
 - ✓ Hemmer strukturen arbeidet med forebyggende samfunnssikkerhet og håndtering av krisesituasjoner?
- Samordning gjennom regional planlegging/utvikling
 - ✓ Svekker dagens inndeling statsetatenes deltagelse i og prioritering av regionale planprosesser?
- Samordning av kommunerettet virksomhet
 - ✓ Er dagens inndeling og organisering til hinder for samordnet kommunedialog?

NVE

**Region Sør består av 6 fylker og 109 kommuner.
Regiondirektør forholder seg til 6 regionale
planforum og 5 fylkesberedskapsutvalg**

- Betyr det noe for det forebyggende arbeidet mot naturfarer som flom og skred?
- Ved behov for krisehåndtering flere steder samtidig?

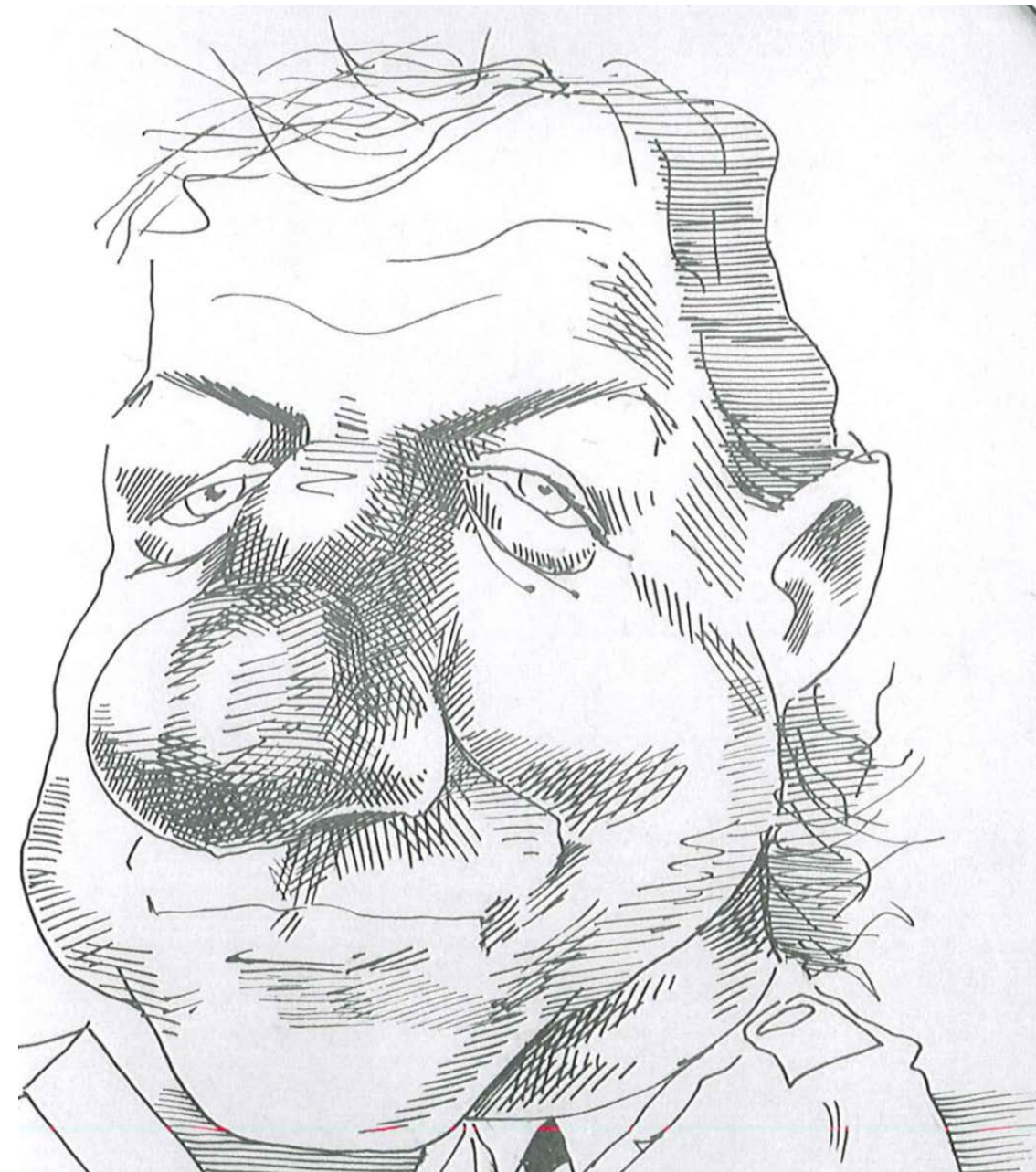
Kilde: NVE

*”Etter 40 år med beredskapsarbeid,
mener jeg å ha identifisert en av de
viktigste suksessfaktorene for
godt samvirke og god
krisehåndteringsevne:*

***Menneskelig
kontakt”***

Sivilforsvarsinspektør Jarhl Walin

Nordland sivilforsvarsdistrikt

Nordland og regional stat?

- Går «fri» for de store strukturendringer
 - ✓ Marginale endringer i kommunestruktur (fra 44 til 41 i 2020)
 - ✓ Uendret inndeling for Fylkesmannen (2019)
 - ✓ Uendret inndeling for fylkeskommunen (2020)
 - ✓ Uendret inndeling for Nav fylke/region (2019)
 - ✓ Men nylig gjennomførte eller kommende endringer i sub-regionale/lokale statlige strukturer (Politi, Skatt, NAV)

Nordland og regional stat?

- Stor grad av sammenfallende grenser (enten Nordland eller i en nordnorsk region) og mange har regionkontor i Bodø
...men noen spesialtilfeller (Politi, NVE, Sivilforsvaret)
- Har statens regionale organisering betydning for kommunene i Nordland? Hvorfor? Hvilke områder er viktigst?
- Burde fylkesmannsembetet videreutvikles som kommunenes ene dør til staten?
- Er framtidig samarbeid avhengig av geografi og fysisk nærhet eller er det gammeldags og avleggs tenkning?

